

Mis on minu jaoks Eestis tähtis?

Kallid kuulajad! On tulemas Tartu rahu 100. ning Eesti Vabariigi 102. aastapäev. Veidi üle 100 aastat tagasi võitlesid meie esivanemad parema ja helgema tuleviku pärast, sarnases olukorras olid meie lähedased ka 29 aastat tagasi. Neil tähtpäevadel mõtleme kõik oma riigi peale, küll aga igaüks isemoodi. Millele võiksime me *kõik* mõelda? Mis peaks meile *kõigile* tähtis olema?

Minu jaoks on tähtis see, et me elame vabas riigis. Nii poliitiliselt kui ka sotsiaalselt. Riigis, kus ei valitse võõras võim hirmu ja kurjusega. Riigis, kus kõigil on õigus öelda ja mõelda seda, mida nad tahavad. Kus inimesed saavad olla need, kes nad tahavad olla. Kus riik hoolib oma inimeste ja nende heaolu eest. Kus inimesed on vastuvõtlikud ühiskondlikele uuendustele. Me peame töötama selle kallal, et noored inimesed julgeksid ennast väljendada nii, nagu nad seda soovivad. Me peame julgustama neid oma arvamust rohkem välja ütleva. Me peame aru saama, et enam ei ole seda ainuõiget mõtlemisviisi, nagu oli u 40 aastat tagasi. Ajad on muutumas ning me võiksime ülejäänud maailmaga kaasa liikuda.

Minu jaoks on oluline, et Eestis räägitakse eesti keelt. Eesti keelel on umbes miljon kõnelejat, mis võib tunduda maailmavaates väike arv, kuid on tegelikult suurem, kui me arvame. Maailmas räägitakse rohkem kui 7000 keeles. $\frac{1}{3}$ nendest on n-ö väljasuremisohus. UNESCO asedirektori sõnul kaob iga kahe nädala tagant üks põlisrahvaste keel. See on väga kõrge hind. Me peame hoidma ja väärtustama oma keelt. Me peame rohkem hoolt kandma selle eest, et eesti keel õppeainena oleks sama palju väärtustatud kui näiteks matemaatika või füüsika või koguni inglise keel.

Minu jaoks on tähtis see, kuidas hoitakse loodust. Mõni nädal tagasi sattusin vaatama „Pealtnägijat“, kus oli tehtud lugu teadlastest, kes taastavad põlevkivitööstuste jääkidest mürgiseks muutunud Virumaa jõgesid. See, mida ma seal nägin, oli hirmuäratav. Põlevkivitööstus on küll kaasa aidanud Eesti arengule, kuid on jätnud suure jalajälje meie loodusele. Antud loos räägiti Erra jõest. Sellesse jõkke on juba Nõukogude ajast hoolimatult lastud põlevkivi jääke ning tulemusena on jõgi nii mürgine, et organismide suremus sette sees on 100%. Mõne koha pealt jääb jõepõhja või -kallast katsudes sõrmede külge puhas õli. Ühel hetkel voolab kõik see sete põhjavette. Seda hävituslikku, mis kunagi tehtud sai, on väga keeruline taastada. Me peame rohkem silma peal hoidma oma loodusvarade kasutamiseviisidel.

Hetkel katab mets veidi üle poole Eesti pindalast. See on 100 aastaga lausa kahekordistunud. Kuid mööda Eestit ringi sõites tekib küsimus, kas me hoolime oma metsadest. Hiljuti kutsus ema mind kinno vaatama filmi „Fred Jüssi. Olemise ilu“. Seal näidatud kaadrid olid maagilised. Kuid ühel hetkel ilmus võluva paksu metsa kõrvale ilmetu pruun raiesmik. Ega olnud kõige parem tunne seda vaadates. Pähe tekkisid erinevad mõtted: „Miks? Miks me ei hoia? Miks me rüüstame hoolimatult midagi nii võimsat ja ilusat?“ Mõned aastad tagasi õnnestus mul külastada Islandit. Seal moodustavad metsad ainult 1,5% kogu riigi pindalast. Meie giid jutustas, et enamik puid on istutatud u 30 a tagasi ning saareriigi elanikud on väga hoolivad puude suhtes. Miks ei võiks ka meie nii käituda?

Eesti Vabariik on juba veidi üle saja-aastane. Selle aja jooksul on toimunud palju erinevaid muudatusi nii majanduslikult, poliitiliselt kui ka ühiskondlikult. Kuid meil on veel pikk tee minna. Palju on probleeme, mida peame lahendama. Palju on eesmärke, mille poole peame püüdlema. Kuid mis on kõige tähtsam: me peame õppima hindama seda, mis meil on!

Täna kuulamast ning loodan, et võtate siit kõnest mõne mõtte kaasa!

Kirke Treiberk, 10.H õpilane